

Muuan uskomaton tarina

• Suomennos.

Kolme työmiestä istui kerran puhelella kertoi tarinoita. Nuorin heistä joka oli veikeä leikinlaskija, lausui:

"Katsokaamme, kuka meistä osaa sattuvimmin valehdella. Jokaisen tulee kertoa jotain, jota toiset mitenkään eivät voi uskoa."

Toiset kaksi suostuivat esitykseen ja nuorin heistä alkoi:

"Näin kerran erään työllisen, jolla oli kaikki mitä hän tarvitsi."

"Hyvin valehdeltu, toveri," nauhahti toinen miehistä, "sitä ei tuki kukaan tosissaan voi uskoa."

Vanhus ajatteli hetken ja virkkoi sitten: "Se oli huono lisäys. Työllisellä on kaikki mitä hän tarvitsee, silloin kun hän makaa haudattuna."

Nuorin yritti vielä kerran: "Tunsi kerran erään sosialidemokraatin, joka puhui totta Neuvosto-Venäjältä."

Molemmat miehet valkenivat hetken, kiertelivät ja väittelivät sanoja kuunnellessaan heistä lausui:

"Tuo on kyllä oivallinen valhe, mutta siitä huolimatta voin uskoa siihen, mies oli tietenkin mielelläni riisissä ja hänen puolueensa antoi sulkea hänet haurujen huoneeseen."

Nuorin miehistä ilmoitti itsensä voitetuksi, jonka jälkeen toinen mies aloitti:

"Toverillani on vaimo, joka ei puha sanaakaan liikaa."

Vanhus myhähti:

"Sen uskon kylläkin, sillä vaimoparka on mykkänä syntynyt."

"Nyt on sinun vuorosi, tuumiskellavat toiset miehet. Katsokaamme, osaatko sinä kolminkertainen viisas paremmin valehdella kuin me?"

Vanhus syytti pipun ja alkoi:

Oli kerran ihmeellisen kaunis maailma, jossa kaikkea oli ylläkyllin. Tasangoilla tuleentui vilja, puut notkuivat hedelmistä, suurilukuiset karjajalautat käyskentelivät mehevillä, vihreillä laidunilla. Kaupungissa valmistettiin kaikki, mitä ihmiset tarvitsivat elääkseen ja hoitaksensa. Näytekkunoihin nähtiin mitä kauniimpia ruokia, kauniita huonekaluja, ihania kankaita, hienoja jalkineita, lyhyesti sanoen, kaikkea. Oli myöskin isoja taloja upeine huoneineen ja ihanteine vihreine puistoineen, jotka olivat kukkia täynnänsä. Ne olennot, jotka kansoittivat sitä maailmaa, olivat niin viisaita, että ne kesyttivät salamana, höyryä sekä veden, joista ne tekivät itsellensä palvelijoita.

Se oli ihana maailma. Lukemattomia olentoja asui siinä, ja kaikkea oli riittävästi, jopa yltäkyllisesti. Mutta tuossa maailmassa oli jotain harvinaista: muutamia harvat olennot sairastivat kalta tautia, ahneutta ja ylpeyttä. Nämä sairastavat vakuuttivat houreissaan olevansa herroja ja että kaikki oli olemassa heitä varten. Kaikkien muiden oli raadettava heidän edestänsä, että heidän olisi hyvä olla, että he voisivat asua upeissa taloissa ja nauttia ylläkyllisestä. Itse asiassahan tässä ei ollut mitään uskomatonta, sillä useinhan tapahtuu niin, että joku sairastuu. Mutta kulkaa edelleen.

Ne toiset, jotka olivat terveitä, ja joita oli niin paljon, ettei heitä voitu laskea, alistuivat nurmemaalla sairaiden tahdon alaisiksi. Ne tekivät työtä heidän hyväksi, näkivät, kuinka ne mässäsivät, palelivat ohkuisissa vaatteissaan talvella näiden kuinka nuo toiset olivat turkkihien käärittyjä; he raatoivat kuin juhdat samana aikaan kuin toiset vetelehtivät laiskoina. Terveet tiesivät kyllä että kaikkea oli olemassa riittävästi, että maan tuotti riittävä ravintoa että tehtaant valm. kaiken, mitä tarvittiin, mutta että kaikki koitui rikkinäisten hyväksi. Ne, jotka olivat terveitä, näkivät kuinka heidän lapsensa näkivät nälkää, palelivat ja ku-

lyvät ennen aikaansa, he asuivat kurjissa komeroissa mutta kulivat joka päivä upeiden talojen ohitse, jotka seisivat melkein tyhjinä. Ja he tiesivät, että heitä on monta miljoonaa, oiretuksi miehiksi sen kautta, että mutta sairaita ainoastaan muutama. Ja ne viljuksaan värjöttävät näkiintyneet, kärsivät ja ahertavat näkivät kaiken tämän, tiesivät kaikkea tämän ja talpuivat siihen ryhtymään mihinkään sen vastustamiseksi.

Vanhus valkeni. Toiset kaksi miestä nauhoivat ääneensä tuolle tarinalle. Nuorin heistä taputti vanhusta olkapäälle:

"Hyvin seplitetty, vanhus, sellaista ei totisesti kukaan saata uskoa!"

Tulijuoman palvonta

Kirj. Erik Sveusk.

Suomennos "Toverittarelle."

Oli kerran suku, joka eli yhdyskunnissa, joita se itse nimitti sivistisyhteiskunniksi. Sivistysnimityksestä olivat ihmiset erittäin tärkeitä, eritoten ne harvakuuettu ryhmät, joilla oli etuoikeus kaiken viljelyksen hedelmään suurempaan nauttimiseen. Sivistyksen ensimmäisenä saavutuksena pitivät he tulen keksimistä ja suurimpana saavutuksena tulijuoman keksimisen. Ja samoin kuin edellisen juontui historian ensi sarastuksen ajoilta niin voitiin vahaita, kuinka tulijuoman käyttö saavutti jalansijaa kansojen ensimmäisen sivistyselämään heräämisen yhteydessä. Kun sivistyskansat tulivat kosketuksiin villikansojen kanssa, jotka siihen mennessä tunsivat ainoastaan tulen, oli tulijuoman käyttö ensimmäisen sivistystapa, joka luonnonkansalle opetettiin. Tulen ja tulijuoman merkeissä sivistys raivasi itsellensä maan-alaa ja pääsi kukkoistamaan. Tuli aloitti luonnonvoimat, jopa siihen määrin, että koneet saatiin käyntiin olottomalla vedellä työskentelemään ihmisten hyväksi. Tulisen ajan avulla levitettiin sivistystä villikansojen keskuuteen, kristinuskon pakanoilta ja ratkaistiin kaikenlaiset oikeudelliset riidat. Tulijuoma sitävastoin oli erinomaisena keinohoitona työn orjille sivistisyhteiskunnan lukemattomissa työpaikoissa ja erittäinkin siitä syystä, että se samana aikaan riisti niiltä ajatusmaasta vnu heidän loma-aikansa niin, etteivät nämä voineet viihestä huokata yhteyksensä määttämistä epäkohdista eikä sen suurista viireyksistä. Niin läheiseksi oli yhteys tulijuoman ja sivistyksen välillä käynyt että kun työnoijat eräästä maasta karkoittivat kapakoitsijat ja koko heidän seurueensa sanomalehtimiehiä, pappeja, sotilashenkittäjiä ja tilanomistajia, niin selkittivät neapuriimaiden kaikki sivistyksen äänenkannattajat, kuten sivistisyhteiskunnan kaikki sanomalehdet itsensä nimittivät, että tuo kansa oli hävittänyt sivistyksen. Tarkastakaamme nyt lähemmin tuota läheistä yhteyttä.

Tulijuomalla oli sellainen ominaisuus, että se pelkällä ilmestymisellään tuotti onnea ja menestystä useille. Ne eteensä katsovat kansallismuunnat tulijuomaa, olivat valinneet kiitollisen ammatin. Kysyntä heidän tavaralleen oli suuri, saattaen heille siten hyvän ansion ja sen seurauksena arvokkaan asemaa yhteiskunnassa. Talot, joissa he asuivat, kasvotivat pian suurimmiksi ja komeimmiksi koko seurakunnassa, jopa usein ihanimmiksi kuin herrain huone. He itse sekä heidän rouvansa kävivät ruumilliselta olemukseltaan ja ulkonaiselta asultaan yhtä listaviksi.

Lapset, joita he synnyttivät maailmaan eivät parempien ihmisten lapsina voineet antautua käsitellyiksi, ei välttämättä muuhunkaan yhteiskunnallisesti hyödylliseen työhön, vaan saivat kaikki hyvän kasvatuksen kalliin kouluopetuksen muodossa, että he voisivat astua tärkeisiin virkoihin valtiossa sekä että he voisivat siinä mukaisesti vaatteita rou-

suunsa ja rakastajattarensa joka ei suinkaan ollut vähäpätöisin asia. Tulijuomatehtailija tuli säännöllisesti yhteiskuntansa eniten kunnioitettavaksi mieheksi sen kautta, että hän lahjoitti määrätyn prosentin tuotostaan pakanaläheykselle ja mielisairaaloitten, kirkkojen ja yliopistojen perustamishahastoihin. Yhteiskunnan kaikki sivistyksen äänenkannattajat kirjoittivat yhteen lähteen ylistyksiä tälle kunnioitettavalle kansalaiselle, joka ei ollut ihmeteltävissäkään, koska hänellä oli ensimmäistä osakkeista kaikissa sanomalehdissä ja sivistyksen äänenkannattajat elivät ilmoituksilla. Nuo sanomalehtitönkkä poloiset, jotka muovalivat niitä tyylikkäästi ylistelyjä, tekivät sen mieltä rehellen sydämmellessä, sillä hänen tulijuomansa, jota he öisin alkerasti viljelyivät, oli ainoa, joka kykeni vaimentamaan heidän omantunnon solmukiansa sil ja eniten sivistystä edistäviin oikeuksiin. Kaikki ne, jotka olivat riippuvaisia tulijuomatehtailijoista, pakkoitettiin olemaan samaa mieltä tämän puolueen kanssa. Sekä ne, jotka pesivät pulloja, että nekin, jotka kuljettivat tulijuoman. Vaikka nämä kuuluivat samaan sukuun kuin katujoukossa lojuvat päihtyneet, oli heidän elämänsä toivottava tulijuomalle mahdollisimman suurta menekkiä.

Paitsi sanomalehtillä oli tulijuomatehtailijalla muitakin, jotka veisäivät hänen ylistystään. Köyhät papit ja itsensä "uloskoneet" yliopistomiehet saivat mennä naimisiin hänen tyttäriensä sekä myöjäjäistensä kanssa ja jokainen omalla tahollaan ylisteli saarnatoimistaan ja opettajuutoltaan hänen jalaa ja alentuvalta luonnettaan sekä hänen ylevää, isänmaallista mielenlaatuansa. Tulijuomatehtailijaa pitivät arvossa sekä arvioivat melkein kaikki yhteiskunnassa, sen lasten kastetta toimittavasta papista alkaen hautaustoimittajaan saakka.

Tulijuoman levittäminen ei tuonut mukansa vähemmän onnea. Usea rahapohattojen lapsista, jotka eivät kestäneet kilpailussa hyvin palkatuista virkapalkoista ja jotka sivistisyhteiskunnan perinnäistapojen mukaan eivät voineet antautua ruumiillisensa työhön, järjestivät suurenmuille liikekadulle komeita huoneistoja, joissa tulijuoman anniskeltiin remsestä maksusta. Kysymyksessä olevissa huoneistoissa kävi paljon yleisöä. Pankkimies, joka oli upunut laskissaan rahaseteleitä, alamaistensa kanssa suoritetuista keskusteluista ja muusta hommasta väsynyt konttorin päällikkö, kauppias, jonka oli ollut pakko koko päivän juokseella ja kantaa painavaa ruuhoonsa y. m. etsivät täällä viihtyistä ja lepoa päivän valvoista. Nämä huoneustot tulivat pakopaikeiksi onnettomassa avioliitossa oleville samoin kuin niille, jotka mukavuussyistä katsoivat parhaaksi olla kokonaan nauttamaan menemättä. Niissä alkoivat kansalaiset aterioimaan. Pian he menivät siihen, että he täällä alkoivat suorittamaan liikeasioitansa, ryhtyivät puoranasesti päättelemään valtion ja kansan tärkeimpiä kysymyksiä.

Omistajat myhäillivät mielellänsä, sillä vaikka heidän opettajansa ja ohjaajansa olivat selittäneet heidät kyyvättömäksi, ennustellen heille huonon tulevaisuutta, huomasivat he nyt, että tämän maailman hyvyttä viihdytti heille runsaasti. He voivat laajentaa ja parantaa laitostaan, he palkkasivat joitain kohottamaan suloisilla säveleillä humalan tunnelmaa vieraisissa, palkkasivat ainoastaan kameimmat kansan tyttäristä palvelemaan ja huvittamaan heitä su-loudellaan. Kaikki tämä vaikutti näiden huoneustojen muodostamiseksi kokonaisuudeksi, joissa yhteiskunnan korkein aines tapasi toisensa. Kaikki kansalaisjuhlat vietettiin täällä. Täällä tanssittiin ja huvitettiin hauskoissa seurouksissa. Tästä johtulvat, että nämä muodostuivat sivistisyhteiskunnan tärkeiksi laitoksiksi, jotka varustelussa ja loistonsa puolesta olivat suuremmat kuin koulukoulujen, sairaaloitten y. m. sen takuus sivistisyhteiskunnan alempiin kerroksiin. Siellä sen moillittava valvutus tuli selvästi näkyviin. Luokkayhteiskunnalla oli heittäkin varteen erikoisia tulijuomapesiä, jotka olivat vähemmän loistavia, joissa palvelus-

pesiä tarvittu sulkea. Käsitellyäiset saivat sitten tulla toimeen miten parhaiten osasivat, joko kerjäämällä tai hi nälkää näkemällä, mutta tulijuomapesissä istuvat ihmiset olivat kyläisiä, ryyppikelivät tulijuomaa ja nauttivat soitosta. Heidän puheensa koskettelivat ajan polttavimpia yhteiskunnallisia kysymyksiä, siitä että tuliko tulijuoma-annosta lisäitä tai tuliko tulijuomaa tarjolla ruuankanssa vai ilman sitä.

Tulijuomapesien välitsevaisuudesta yhteiskunnassa kohosivat myöskin niiden omistajat samallaiseen arvossa pilettyyn asemaan yhteiskunnassa kuin jo edellä olemme nähneet tulijuomatehtailijain kohonneen. Sen kautta moninkertaistui yhteiskunnallisesti, joka aina ja kaikkialla esitti, että tulijuoman nauttiminen kuului vapaan kansalaisen pyhimpiin asioihin. Kaikki ne, jotka olivat riippuvaisia tulijuomatehtailijoista, pakkoitettiin olemaan samaa mieltä tämän puolueen kanssa. Sekä ne, jotka pesivät pulloja, että nekin, jotka kuljettivat tulijuoman. Vaikka nämä kuuluivat samaan sukuun kuin katujoukossa lojuvat päihtyneet, oli heidän elämänsä toivottava tulijuomalle mahdollisimman suurta menekkiä.

II.

Sivistisyhteiskunnan jokapäiväisessä elämässä näytteli tulijuoma erittäin suurta osaa. Pitkin koko yhteiskunta-asteikkoa antauduttiin sen palvomiseen, eikä vähemmän yhteiskunnan vastuumalaisten aineiden, sivistyneen luokan keskuudessa, jo ennen kuin kansalaiset täällä saivat minkäänlaista tontakaan, alkoivat he viettämään iltaansa tulijuomapesissä. Nuorison ollessa kaukana koelostansa tarkoituksella tutustua sivistisyhteiskunnan perinnäistapoihin mutta omantunnonlain kanssa saaneen vähän sopuisuudessa oleviin oikeussäädöksiin, sen kristinuskon julkisen harjoittamisen menolhin, sen tekniikkaan, mekanismin y. m. muodostuivat tulijuomapesät heidän rakkaimmiksi tyyssijokseen. He käyttivät kaikkia tilaisuuksia hyväkseen lepuuttaakseen rasitettua aivotokseksuustansa. Päästyään ulos elämään he jatkoivat käyntejä tulijuomapesissä, jonka vuoksi ei ole lainkaan ihmeteltävää, että mieltä koko sivistynyt luokka katsoi tulijuoman käyttöä olevan välttämättömän ja terveiden elinvaatimusten kanssa sopuisuudessa.

Niille, jolla oli varna-olla tulijuomapesien vakinaisina vieraina, ei juopottelu tuottanut mitään häpeää. Kun he juopuivat, niin sanottiin heidän olevan hauskoja ja oli heillä oikeus siinä tilassa ollessaan esintyä miten sopimattomasti tahansa kauduilla. Ilman että järjestyksen valvoja olisi ilmaantunut näkyviin. Järjensä juomista ei pidetty kunnallattomana tekona sivistyneelle miehelle, vaikkapa hän olisi ollut asetettu ihmisten esikuvaksi.

Vaara, jota he itse eivät huomanneet, oli siinä, että yhteiskunnan ahertavat käsitellyäiset, jotka lastojen lastikkunoiden ja lasisehien takaa näkivät yhteiskunnan vastuumalaisten ja parempien aineiden lita ilman perästä juopotteluvan tulijuomapesissä, sai sen yleinkertaisen käsitelyksen, ettei kysymyksessä oleva seurakunnan vakiintuminen oli siinäkin selitettäväämpää kun kaikki siinä. Täällä tanssittiin ja huvitettiin hauskoissa seurouksissa. Tästä johtuivat, että nämä muodostuivat sivistisyhteiskunnan tärkeiksi laitoksiksi, jotka varustelussa ja loistonsa puolesta olivat suuremmat kuin koulukoulujen, sairaaloitten y. m. sen takuus sivistisyhteiskunnan alempiin kerroksiin. Siellä sen moillittava valvutus tuli selvästi näkyviin. Luokkayhteiskunnalla oli heittäkin varteen erikoisia tulijuomapesiä, jotka olivat vähemmän loistavia, joissa palvelus-